

GUOVSSONÁSTI

Sametingspartiet/Sámediggebellodat
www.guovssonasti.se

en klart lysande "stjärna" i mörker och skymning

Guovssonásti ses tidigt på kvällen när vi ser mot sydväst och den kallas då för aftonstjärnan och i gryningen blir den morgonstjärnan. Det är planeten Venus som syns i år och den lyser starkare än alla andra stjärnor.

För oss samer har den varit en mycket viktig stjärna. Den ritades på trumman och schamanerna hade *Guovssonásti* som ljus på sina färder.

**Låt den vara lika viktig för Dig också
och låt Guovssonásti vara ett ljus även för Dig!**

VALPROGRAM 2009 VÄLGAPROGRAMMA 2009

Alla samers lika värde som folk och individer

Alla samer har rätt till sin identitet, språk, kultur och hembygd. Alla samer är samiska kulturbärare. Det ska samhället erkänna och stödja.

Samisk rätt till mark och vatten

Samisk bruksrätt till mark och vatten ska skrivas i en särskild lag, samelag. Samisk bruksrätt ska vara jämlik med äganderätten. Renskötselns vinterbetesmarker ska skyddas i lag. Samerna ska själva äga och upplåta sin fiske- och jakträtt.

Levande samiskt näringsliv

Sameområdet ska ha en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar utveckling. Samiska näringar är beroende av varandra och måste ges utvecklingsmöjligheter. Det är viktigt att satsningar görs för att renskötseln och andra traditionella samiska näringar behålls och utvecklas och att nya samiska näringsverksamheter stöds och skapas.

Samebyn

Samebyn är en näringsmässigt och kulturellt viktigt hemvist för samer.

Samiskt språk

Det samiska språket är en del av vår vardag inom de traditionella samiska näringarna, i hemmet och arbetet. Det är en grundläggande mänsklig rättighet att få lära sig läsa och skriva sitt modersmål. Det gäller främst de som på grund av statens språkpolitik förlorat sitt språk.

Samisk utbildning

Sametinget ska ta ansvar för att samerna får en bra och ändamålsenlig utbildning från förskola till högskolenivå.

Rennäringen

Rennäringen är en av de viktigaste grunderna för den samiska kulturen. En stark och livskraftig rennäring bidrar till att utveckla den samiska kulturen och andra samiska näringar.

Sametinget och rennäringen

Sametinget ska ge klara riktlinjer för myndighetsutövning och stöd. Rennäringen ska omfattas av samma stödformer som andra naturnäringar.

Samisk kultur

Samer ska kunna vara delaktiga i bevarandet och utvecklandet av den samiska kulturen och kunna ta del av det kulturutbud som finns. Olika former av samisk kulturverksamhet ska stimuleras.

Trygghet och omsorg

Samiska barn ska ha rätt till barnomsorg och förskoleverksamhet på samiska. Äldre samer ska ha rätt till omsorg och service på samiska. Socialförsäkringssystemet ska anpassas till samiska behov.

Miljön

Sameområdets mark ska skyddas från verksamheter som inte är miljöanpassade och som samerna anser som socialt eller kulturellt olämpliga. De samiska näringarna ska använda marken så att de uthålligt ger samerna en god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls.

Samiskt samarbete

Vi är ett folk i fyra länder. Staterna ska se till att den samiska gemenskapen kan fortsätta utvecklas över statsgränserna. Samerna ska gemensamt med andra urfolk i världen kunna arbeta för att urfolkens rätt erkänns och stärks.

Samiskt självbestämmande

Vi samer själva ska besluta om det som rör oss själva eller vår egendom, mark eller vatten. Demokrati och samverkan i Sametinget är viktigt.